Parlamentul României

Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003

În vigoare de la 28 februarie 2003

Consolidarea din data de **16 ianuarie 2026** are la bază publicarea din Monitorul Oficial, Partea I nr. 51 din 29 ianuarie 2003

Include modificările aduse prin următoarele acte: L 50/2016; L 191/2017; L 347/2018; L 150/2019; L 186/2019; L 257/2020; L 200/2022; OUG 6/2023 aprobat(ă) prin L 328/2023; L 328/2023; L 138/2023; L 46/2025.

Ultimul amendament în 14 aprilie 2025.

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I
Dispoziţii generale

Art. 1. - În sensul prezentei legi:

a) prin pacient se înţelege persoana sănătoasă sau bolnavă care utilizează serviciile de sănătate;

b) prin discriminare se înţelege distincţia care se face între persoane aflate în situaţii similare pe baza rasei, sexului, vârstei, apartenenţei etnice, originii naţionale sau sociale, religiei, opţiunilor politice sau antipatiei personale;

c) prin îngrijiri de sănătate se înţelege serviciile medicale, serviciile comunitare şi serviciile conexe actului medical;

c^{1}) prin medicină personalizată se înţelege îngrijirile de sănătate acordate pe baza unui model medical care foloseşte caracterizarea fenotipurilor şi genotipurilor persoanelor, care constau în oferirea de servicii medicale preventive, de diagnostic, curative, de reabilitare, respectiv îngrijiri terminale specifice fiecărui pacient;

26/11/2023 - litera a fost introdusă prin Lege 138/2023.

d) prin intervenţie medicală se înţelege orice examinare, tratament sau alt act medical în scop de diagnostic preventiv, terapeutic ori de reabilitare;

e) prin îngrijiri terminale se înţelege îngrijirile acordate unui pacient cu mijloacele de tratament disponibile, atunci când nu mai este posibilă îmbunătăţirea prognozei fatale a stării de boală, precum şi îngrijirile acordate în apropierea decesului.

f) prin reprezentant legal se înţelege soţul/soţia, copiii, părinţii sau celelalte rude până la gradul al IV-lea ale pacientului, tutorele, precum şi orice persoană cu vârsta de minimum 18 ani împliniţi pe care pacientul o desemnează în acest scop prin declaraţie încheiată în formă autentică, care se înregistrează în Registrul naţional notarial de evidenţă a procurilor şi revocărilor acestora şi care va cuprinde drepturile prevăzute de lege ce pot fi exercitate de reprezentant.

28/07/2019 - litera a fost introdusă prin Lege 150/2019.

g) prin screening se înţelege examinarea iniţială de prezumţie sau stabilirea existenţei reale a bolilor sau a altor caracteristici biologice ori comportamentale într-o populaţie, care constă în aplicarea unui ansamblu de procedee şi tehnici de investigaţie în scopul descoperirii precoce şi evidenţierii lor într-un stadiu incipient.

23/11/2020 - litera a fost introdusă prin Lege 257/2020.

h) prin supravieţuitor de cancer se înţelege persoana, astfel cum este definită la art. 1 alin. (2) din Legea nr. 18/2022 privind declararea primei zile de duminică din luna iunie ca Ziua naţională a supravieţuitorilor de cancer;

08/09/2022 - litera a fost introdusă prin Lege 200/2022.

i) prin distribuitor de asigurări se înţelege persoana fizică sau juridică, astfel cum este definită la art. 3 alin. (1) pct. 6 din Legea nr. 236/2018 privind distribuţia de asigurări, cu completările ulterioare.

08/09/2022 - litera a fost introdusă prin Lege 200/2022.

Art. 2. - Pacienţii au dreptul la îngrijiri medicale de cea mai înaltă calitate de care societatea dispune, în conformitate cu resursele umane, financiare şi materiale.

Art. 2[1]. - 23/11/2020 - Art. 2^1 . - a fost introdus prin Lege 257/2020. Pacienţii asiguraţi prin Casa Naţională de Asigurări de Sănătate au dreptul la investigaţii gratuite de screening la justa solicitare proprie din momentul încadrării în grupul de risc sau pe baza unei trimiteri de la medicul specialist.

Art. 3. - Pacientul are dreptul de a fi respectat ca persoană umană, fără nici o discriminare.

CAPITOLUL II
Dreptul pacientului la informaţia medicală

Art. 4. - Pacientul are dreptul de a fi informat cu privire la serviciile medicale disponibile, precum şi la modul de a le utiliza.

Art. 5. - **(1)** Pacientul are dreptul de a fi informat asupra identităţii şi statutului profesional al furnizorilor de servicii de sănătate.

(2) Pacientul internat are dreptul de a fi informat asupra regulilor şi obiceiurilor pe care trebuie să le respecte pe durata spitalizării.

Art. 6. - Pacientul are dreptul de a fi informat asupra stării sale de sănătate, a intervenţiilor medicale propuse, a riscurilor potenţiale ale fiecărei proceduri, a alternativelor existente la procedurile propuse, inclusiv asupra neefectuării tratamentului şi nerespectării recomandărilor medicale, precum şi cu privire la date despre diagnostic şi prognostic.

Art. 7. - Pacientul are dreptul de a decide dacă mai doreşte să fie informat în cazul în care informaţiile prezentate de către medic i-ar cauza suferinţă.

Art. 8. - 28/07/2017 - Art. 8. a fost modificat prin Lege 191/2017 Informaţiile se aduc la cunoştinţă pacientului într-un limbaj respectuos, clar, cu minimalizarea terminologiei de specialitate. În cazul în care pacientul nu cunoaşte limba română, informaţiile i se aduc la cunoştinţă în limba maternă ori într-o limbă pe care o cunoaşte sau, după caz, se va căuta o altă formă de comunicare.

Dacă pacientul nu este cetăţean român, informaţiile i se aduc la cunoştinţă într-o limbă de circulaţie internaţională sau, după caz, se va căuta o altă formă de comunicare.

Art. 9. - Pacientul are dreptul de a cere în mod expres să nu fie informat şi de a alege o altă persoană care să fie informată în locul său.

Art. 10. - Rudele şi prietenii pacientului pot fi informaţi despre evoluţia investigaţiilor, diagnostic şi tratament, cu acordul pacientului.

Art. 11. - Pacientul are dreptul de a cere şi de a obţine o altă opinie medicală.

Art. 12. - 07/04/2016 - Art. 12. a fost modificat prin Lege 50/2016 Pacientul sau persoana desemnată în mod expres de acesta, conform prevederilor art. 9 şi 10, are dreptul să primească, la externare, un rezumat scris al investigaţiilor, diagnosticului, tratamentului, îngrijirilor acordate pe perioada spitalizării şi, la cerere, o copie a înregistrărilor investigaţiilor de înaltă performanţă, o singură dată.

CAPITOLUL III
Consimţământul pacientului privind intervenţia medicală

Art. 13. - Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenţie medicală asumându-şi, în scris, răspunderea pentru decizia sa; consecinţele refuzului sau ale opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului.

Art. 14. - Când pacientul nu îşi poate exprima voinţa, dar este necesară o intervenţie medicală de urgenţă, personalul medical are dreptul să deducă acordul pacientului dintr-o exprimare anterioară a voinţei acestuia.

Art. 15. - În cazul în care pacientul necesită o intervenţie medicală de urgenţă, consimţământul reprezentantului legal nu mai este necesar.

Art. 16. - În cazul în care se cere consimţământul reprezentantului legal, pacientul trebuie să fie implicat în procesul de luare a deciziei atât cât permite capacitatea lui de înţelegere.

Art. 17. - **(1)** În cazul în care furnizorii de servicii medicale consideră că intervenţia este în interesul pacientului, iar reprezentantul legal refuză să îşi dea consimţământul, decizia este declinată unei comisii de arbitraj de specialitate.

(2) Comisia de arbitraj este constituită din 3 medici pentru pacienţii internaţi în spitale şi din 2 medici pentru pacienţii din ambulator.

Art. 18. - Consimţământul pacientului este obligatoriu pentru recoltarea, păstrarea, folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul său, în vederea stabilirii diagnosticului sau a tratamentului cu care acesta este de acord.

Art. 19. - Consimţământul pacientului este obligatoriu în cazul participării sale în învăţământul medical clinic şi la cercetarea ştiinţifică. Nu pot fi folosite pentru cercetare ştiinţifică persoanele care nu sunt capabile să îşi exprime voinţa, cu excepţia obţinerii consimţământului de la reprezentantul legal şi dacă cercetarea este făcută şi în interesul pacientului.

Art. 20. - Pacientul nu poate fi fotografiat sau filmat într-o unitate medicală fără consimţământul său, cu excepţia cazurilor în care imaginile sunt necesare diagnosticului sau tratamentului şi evitării suspectării unei culpe medicale.

CAPITOLUL IV
Dreptul la confidenţialitatea informaţiilor şi viaţa privată a pacientului

Art. 21. - Toate informaţiile privind starea pacientului, rezultatele investigaţiilor, diagnosticul, prognosticul, tratamentul, datele personale sunt confidenţiale chiar şi după decesul acestuia.

Art. 22. - Informaţiile cu caracter confidenţial pot fi furnizate numai în cazul în care pacientul îşi dă consimţământul explicit sau dacă legea o cere în mod expres.

Art. 23. - În cazul în care informaţiile sunt necesare altor furnizori de servicii medicale acreditaţi, implicaţi în tratamentul pacientului, acordarea consimţământului nu mai este obligatorie.

Art. 24. - Pacientul are acces la datele medicale personale.

(2) Pacientul are dreptul de a desemna, printr-un acord consemnat în anexa la foaia de observaţie clinică generală, o persoană care să aibă acces deplin, atât în timpul vieţii pacientului, cât şi după decesul pacientului, la informaţiile cu caracter confidenţial din foaia de observaţie.

06/01/2019 - alineatul a fost introdus prin Lege 347/2018.

(3) În situaţia în care pacientul s-a aflat în imposibilitatea de a-şi exprima consimţământul cu privire la informaţiile prevăzute la art. 21 şi a intervenit decesul acestuia, prin excepţie de la prevederile art. 22, aceste informaţii pot fi accesate pe baza certificatului de calitate de moştenitor.

02/03/2023 - alineatul a fost introdus prin Ordonanţă de urgenţă 6/2023.

11/11/2023 - alineatul a fost modificat prin Ordonanţă de urgenţă 6/2023 aprobat(ă) prin Lege 328/2023 la data 11/11/2023

Art. 25. - (1) Orice amestec în viaţa privată, familială a pacientului este interzis, cu excepţia cazurilor în care această imixtiune influenţează pozitiv diagnosticul, tratamentul ori îngrijirile acordate şi numai cu consimţământul pacientului.

(2) Sunt considerate excepţii cazurile în care pacientul reprezintă pericol pentru sine sau pentru sănătatea publică.

CAPITOLUL IV[1]
Dreptul de a fi uitat

08/09/2022 - CAPITOLUL IV^1 a fost introdus prin Lege 200/2022.

Art. 25[1]. - (1) Prin derogare de la prevederile art. 2.203 alin. (1) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, în situaţia încheierii contractelor de asigurare, în cazul în care distribuitorul de asigurări solicită supravieţuitorului de cancer informaţii şi documente în vederea evaluării riscului pentru preluarea, respectiv menţinerea în asigurare, acesta are dreptul de a nu le furniza pe acelea care vizează afecţiunea oncologică, dacă a trecut un termen de 7 ani de la data încheierii protocolului oncologic. În cazul supravieţuitorului de cancer al cărui diagnostic a fost pus înainte de vârsta de 18 ani, termenul este de 5 ani de la data încheierii protocolului oncologic.

(2) Distribuitorii de asigurări au obligaţia de a înscrie dreptul prevăzut la alin. (1) în mod clar, concis, uşor de înţeles şi vizibil în acelaşi câmp vizual şi cu caractere de aceeaşi mărime în documentele prin care solicită informaţiile şi documentele în vederea evaluării riscului, sub sancţiunea nulităţii relative a contractului de asigurare.

(3) În vederea asigurării respectării dreptului de a fi uitat, personalul medico-sanitar are obligaţia de a nu furniza distribuitorilor de asigurări informaţiile şi documentele prevăzute la alin. (1).

Art. 25[2]. - La propunerea institutelor oncologice, prin normele de aplicare a legii, Ministerul Sănătăţii stabileşte termene reduse faţă de termenul prevăzut la art. 25[1] alin. (1), pe categorii de vârstă şi tipuri de afecţiuni oncologice ale supravieţuitorilor de cancer, pe baza datelor ştiinţifice privind progresele terapeutice.

CAPITOLUL V
Drepturile pacientului în domeniul reproducerii

Art. 26. - Dreptul femeii la viaţă prevalează în cazul în care sarcina reprezintă un factor de risc major şi imediat pentru viaţa mamei.

Art. 27. - Pacientul are dreptul la informaţii, educaţie şi servicii necesare dezvoltării unei vieţi sexuale normale şi sănătăţii reproducerii, fără nici o discriminare.

Art. 28. - (1) Dreptul femeii de a hotărî dacă să aibă sau nu copii este garantat, cu excepţia cazului prevăzut la art. 26.

(2) Pacientul, prin serviciile de sănătate, are dreptul să aleagă cele mai sigure metode privind sănătatea reproducerii.

(3) Orice pacient are dreptul la metode de planificare familială eficiente şi lipsite de riscuri.

CAPITOLUL VI
Drepturile pacientului la tratament şi îngrijiri medicale

Art. 29. - **(1)** În cazul în care furnizorii sunt obligaţi să recurgă la selectarea pacienţilor pentru anumite tipuri de tratament care sunt disponibile în număr limitat, selectarea se face numai pe baza criteriilor medicale.

(2) Criteriile medicale privind selectarea pacienţilor pentru anumite tipuri de tratament se elaborează de către Ministerul Sănătăţii şi Familiei în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi şi se aduc la cunoştinţa publicului.

Art. 30. - **(1)** Intervenţiile medicale asupra pacientului se pot efectua numai dacă există condiţiile de dotare necesare şi personal acreditat.

(2) Se exceptează de la prevederile alin. (1) cazurile de urgenţă apărute în situaţii extreme.

Art. 31. - Pacientul are dreptul la îngrijiri terminale pentru a putea muri în demnitate.

Art. 32. - Pacientul poate beneficia de sprijinul familiei, al prietenilor, de suport spiritual, material şi de sfaturi pe tot parcursul îngrijirilor medicale. La solicitarea pacientului, în măsura posibilităţilor, mediul de îngrijire şi tratament va fi creat cât mai aproape de cel familial.

Art. 33. - Pacientul internat are dreptul şi la servicii medicale acordate de către un medic acreditat din afara spitalului.

Art. 34. - **(1)** Personalul medical sau nemedical din unităţile sanitare nu are dreptul să supună pacientul nici unei forme de presiune pentru a-l determina pe acesta să îl recompenseze altfel decât prevăd reglementările de plată legale din cadrul unităţii respective.

(2) Pacientul poate face donaţii unităţii sanitare unde a fost îngrijit, cu respectarea dispoziţiilor legale în materie.

14/04/2025 - alineatul a fost modificat prin Lege 46/2025

Art. 35. - **(1)** Pacientul are dreptul la îngrijiri medicale continue până la ameliorarea stării sale de sănătate sau până la vindecare.

(2) Continuitatea îngrijirilor se asigură prin colaborarea şi parteneriatul dintre diferitele unităţi medicale publice şi nepublice, spitaliceşti şi ambulatorii, de specialitate sau de medicină generală, oferite de medici, cadre medii sau de alt personal calificat. După externare pacienţii au dreptul la serviciile comunitare disponibile.

Art. 36. - Pacientul are dreptul să beneficieze de asistenţă medicală de urgenţă, de asistenţă stomatologică de urgenţă şi de servicii farmaceutice, în program continuu.

Art. 36[1]. - 21/10/2019 - Art. 36^1 . - a fost introdus prin Lege 186/2019. Niciunui pacient nu i se va refuza dreptul la îngrijiri medicale din cauza neînregistrării naşterii sale în actele de stare civilă.

Art. 36[2]. - 26/11/2023 - Art. 36^2 . - a fost introdus prin Lege 138/2023. **(1)** Pacientul are dreptul la medicină personalizată, pe baza recomandării medicale.

(2) În vederea asigurării respectării dreptului prevăzut la alin. (1), medicul specialist are obligaţia de a pune la dispoziţia pacientului informaţii fiabile, pertinente şi uşor de înţeles referitoare la opţiunile privind intervenţiile medicale propuse, inclusiv beneficiile preconizate şi riscurile acestora.

(3) Consimţământul pacientului este obligatoriu pentru fiecare intervenţie medicală specifică medicinei personalizate.

(4) Colectarea, partajarea, gestionarea şi standardizarea datelor necesare pentru dezvoltarea şi aplicarea medicinei personalizate se realizează în conformitate cu legislaţia privind protecţia datelor.

CAPITOLUL VII
Sancţiuni

Art. 37. - Nerespectarea de către personalul medico-sanitar a confidenţialităţii datelor despre pacient şi a

confidenţialităţii actului medical, precum şi a celorlalte drepturi ale pacientului prevăzute în prezenta lege atrage, după caz, răspunderea disciplinară, contravenţională sau penală, conform prevederilor legale.

(2) Nerespectarea de către distribuitorii de asigurări a dreptului pacientului prevăzut la art. 25[1] alin. (1) atrage răspunderea civilă, conform prevederilor legale.

08/09/2022 - alineatul a fost introdus prin Lege 200/2022.

CAPITOLUL VIII
Dispoziţii tranzitorii şi finale

Art. 38. - (1) Autorităţile sanitare dau publicităţii, anual, rapoarte asupra respectării drepturilor pacientului, în care se compară situaţiile din diferite regiuni ale ţării, precum şi situaţia existentă cu una optimă.

(2) Furnizorii de servicii medicale sunt obligaţi să afişeze la loc vizibil standardele proprii în conformitate cu normele de aplicare a legii.

(3) În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Ministerul Sănătăţii şi Familiei elaborează normele de aplicare a acesteia, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 39. - Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 40. - La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă art. 78, 108 şi 124 din Legea nr. 3/1978 privind asigurarea sănătăţii populaţiei, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 54 din 10 iulie 1978, precum şi orice alte dispoziţii contrare.

Această lege a fost adoptată de Senat în şedinţa din 19 decembrie 2002, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituţia României.

PREŞEDINTELE
SENATULUI
NICOLAE VĂCĂROIU

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaţilor în şedinţa din 19 decembrie 2002, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituţia României.

p. PREŞEDINTELE CAMEREI
DEPUTAŢILOR,
VIOREL HREBENCIUC

Bucureşti, 21 ianuarie 2003.
Nr. 46.